

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי

בס"ד

פילחמד

עלון החמ"ד החודשי להורים
במגוון נושאים אקטואליים חינוכיים

גיליון מספר 1 אדר תשע"ח - פברואר 2018

העמידו תלמידים הרבה

ד"ר אברהם ליפשיץ // ראש מינהל החינוך הדתי

הורים יקרים,

"משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע [...] ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה".

אנשי כנסת הגדולה יושבים 'על התפר' שבין הנבואה ובין החוכמה; בין 'קבלה מלמעלה' ליצירת מערכת תוססת של תורה בתוך החיים 'מלמטה'; בין עולם של ידיעה ברורה, שבו התורה מונחלת על ידי הנביאים הזוכים להתגלות אלוקית, לבין עולם של חכמים, שבו התורה נמצאת בתוך המציאות והחכמים נדרשים לגלות את הקב"ה בעולם: "מלוא כל הארץ כבודו".

די פשוט אפוא שאנשי כנסת הגדולה רואים בהנחלת התורה לכל העם את עיקר תפקידם. "ת"ר משמתו נביאים אחרונים חגי זכריה ומלאכי, נסתלקה רוח הקודש מישראל" (סנהדרין יא ע"א), ואנשי כנסת הגדולה 'ממלאים את החלל' בהקמת מדינה יהודית המושגת על אדני תורה, ובדאגה לכך שכל עם ישראל לומד תורה וחי מתוך תורה.

מתאימים לכך דברי המשנה בתחילת מסכת אבות: "[...] הם אמרו שלושה דברים: הו מתונים בדין, והעמידו תלמידים הרבה, ועשו סייג לתורה". זה תפקידם לעת כזו, להיות מתונים בדין ולעשות סייג לתורה - סייגים ותקנות הם הכרחיים, כמו גם מתינות בדין, שיש בה היכולת להיות רך וקשוב לצורכי העם. וכמובן: "העמידו תלמידים הרבה".

ייתכן שיש לאנשי כנסת הגדולה התלבטות לא פשוטה - האם כל תלמיד ראוי? האם ניתן לסמוך על העברת התורה באופן גורף לכולם? אולי לכן הם מקדימים: "הו מתונים בדין". מסביר הקול יהודה: "הו מתונים בדין אינה אזהרה רק לדיינים, כי אם גם לכל אדם פשוט הוא, שיהיה מתון קודם שיחליט שום עניין, הן בנוגע לחברו לומר לו שהוא צדיק או רשע. וכן 'העמידו תלמידים הרבה' הוא חובה על כל אדם". הפנייה היא אל כל אדם, ואולי במיוחד אלינו, העוסקים בחינוך. לפני שמישהו דן את חברו, שיקפיד לעשות זאת במתינות, שיחפש את הצדדים החיוביים בזולתו. הדרך להצליח להעמיד תלמידים הרבה היא לחפש את נקודות האור והטוב שבתלמיד, לחזק את סגולותיו המיוחדות, להגביר את האמון בו ולאהוב אותו אהבה רבה.

<<

אחד מיעדי החמ"ד המרכזיים ביותר הוא היעד "לכל אדם ישנה". התאריכים הארציים המלווים את הרישום, ביטול מבחני הכניסה במתמטיקה ואנגלית, מתן התשובות בתאריך אחד, אתר הרישום המלווה את התהליך והעובדה שכל תלמיד מקבל תשובה חיובית ממוסד אחד לפחות - כל אלה מסייעים לכולנו לממש את היעד החשוב הזה.

אמנם הניסיון להשוות את תקופת אנשי כנסת הגדולה לדורנו, ולראות בתקופתנו מחויבות דומה, נראה לרגע מופרך ולא לגמרי מתאים;

המעבר מדור של גלות לדור של גאולה אינו דומה לתקופה שבין בית ראשון לבית שני. ובכל אופן, ייתכן שיש מקום למצוא את המשותף.

השינוי הדרמטי בין היחס לקיום תורה ומצוות בגלות לבין המבט על חיי התורה בתקופתנו, בזמן של אתחלתא דגאולה, עם הקמתה של מדינת ישראל, קרוב, אולי, למהפך שהעבירו אנשי כנסת הגדולה את עם ישראל עם שיבת ציון. ייתכן שצריך להגדיר גם את ימינו אלה, 70 שנה אחרי הקמת המדינה, כימים שבהם מתחוללת עדיין מהפכה גדולה:

אנו רואים עין בעין את התגשמות הדברים של הרב במאמר הדור - רובו המכריע של עם ישראל מגדיר עצמו 'דתי' או 'מסורתי', הגבולות החדים של 'דתי' ו'חילוני' מטושטשים, והסקאלה של המושג 'דתי' הולכת ומתרחבת. הורים רבים מתפקדים על דלתות גני החמ"ד ורוצים שילדיהם יטעמו מסורת אבות ושושלת ישראל, ומה חבל שחלק ניכר מן השולחים את ילדיהם הקטנים לגני החמ"ד אינם רושמים אותם ללמוד גם בכיתות א' במוסדות החמ"ד... (אנו רואים את ההתמעטות הזו גם במעבר בין כיתות ז' ובין ח' ל-ט') - מכך אפשר ללמוד על הקושי והמורכבות שבהם מצוי העם. העם מחפש את דרכו ואת זהותו היהודית. כיום, כשרבים מאחינו בית ישראל נמצאים במציאות זו, אין לנו אלא לעשות הכול כדי "להורות להם הדרך". החינוך בחמ"ד צריך להתעצם ולהיות מגדלור, מגנט שואב וממגנט לכולם, במיוחד עבור מי שהתחיל את דרכו בגני החמ"ד או סיים כיתה ו' או ח' בממ"ד.

<<

באחד המפגשים אמרנו: "כל ילד זכאי לומר שמע ישראל". הקריאה שקראו אנשי כנסת הגדולה בזמן מעבר בין תקופות, בראשית תקופת החוכמה: "העמידו תלמידים הרבה" - מכיוון שאין יותר נביאים - נכונה לדורנו. במעבר בין גלות וגאולה, בחרו חלקים בעם ישראל לחזק את הצדדים הלאומיים, המוסריים, וחשבו שלכן יש לעזוב חלק ממסורת ישראל במובן המקובל שלה. בפתחה של תקופה חדשה זו יש צורך להגביר בעם את הכרת עולמנו הרוחני, לחבר את השורשים אל עברנו, ולגלות את התורה הגואלת.

קריאה זו של "העמידו תלמידים הרבה" היא מדויקת והכרחית. נעשה הכול, נמשיך להשתדל במסירות נפש ממש שהמוני ילדי ישראל ירצו ללמוד במוסדותינו וישמחו בכך. זה מחייב מצוינות בהישגים הלימודיים, זה דורש עבודה גדולה על המידות, זה דורש לחזק את אמת דרכנו, דרך המשלבת שמיים וארץ, תורה ועבודה, אמונה וחיים.

תפיסת עולמנו, המבקשת לתת מקום לכל מי שחפץ ללמוד תורה, צריכה ללכת ולהשתכלל. מתוך כך נזכה ל"אהבת את ה' אלוקיך - שיהא שם שמים מתאהב על ירך" (יומא פו ע"א). כל מי שבא בשערי החמ"ד יבקש בשמחה להמשיך את לימודו בבית מדרשנו, וגם מי שלא התחיל את לימודו בבתי החינוך שלנו יאמר עלינו "ישראל אשר בך אתפאר". שנזכה בעז"ה.

לחלום ולזרוע

יעל ואן דייק // ראש אולפנת גילה, בית שמש

רגש - מתן תשומת לב לפרטים שאנו למדים על הבת מתוך תשובותיה- מהם הצרכים העולים ובמה היא זקוקה לנו.

נעז להוסיף שעל פי הדרכה זו של הרב אפשר לאבחן גם את זהותו של מוסד חינוכי.

הקדישו את הזמן לביקור במקום, לחוש את באי הבית ואת האווירה השוררת בו.

שכל - מהו חזון בית הספר / האולפנה? מהן השאיפות? מהם הכלים? מה הם הניואנסים היוצרים ייחודיות בית ספרית?

מעשה - כיצד באים כל הנ"ל לידי ביטוי בפועל? עיינו במערכת השעות, שוטטו בינות הקירות המדברים - מה הם מספרים? שבו עם מישהו מאנשי הצוות או עם תלמידות הלומדות במקום.

רגש - אילו תחושות מעלה בי המקום? נסו לבססן באמת.

קרוב לוודאי שנגלה כי לא כל מוסד שבדקנו מקנה את שלוש המערכות באופן מלא. הבירור מול המסגרת יכול לדייק את הקיים מול צורכי הבת. ייתכן שיושם דגש על תחום מסוים ופחות על אחר- אין זה מעיד על חוסר התאמה. עלינו לזכור שמסגרת הלימודים היא חשובה להתפתחות בריאה ולגיבוש זהות יציבה, אך איננה הגורם הבלעדי המשפיע על כך. לתא המשפחתי, למעגלי הקהילה ולתנועות הנוער תפקיד לא פחות חשוב, והם בעלי השפעה מכרעת. אין חובה שהמסגרת תספק את כל הצרכים אלא את אלו החשובים לנו ביותר.

בסיפא של דבריו מצטט הרב את דברי חז"ל: **"הרגיל לקרות דך יקרא שניים"**. הדרכה זו היא בעיניי ה"אקס פקטור" של תהליך הבחירה - נסו לגלות את הערך המוסף של כל מוסד ולבדוק את השפעתו על הבת. החיכוך הטבעי בין חלום למציאות מייצר פעמים רבות ויתורים- אולי כאן טמונה הזדמנות לרוממות הרצון ולבקשת **התוספת שתופסת** אם באתגר לימודי חשקה נפשה - דאגו שהמסגרת הלימודית שבה תלמד תהיה משופעת ומצליחה בתחום זה (ולהפך- מוסד בעל דרישות לימודיות גבוהות אינו בהכרח בית גידול מתאים עבור תלמידה שתחוה בו כישלונות חוזרים ונשנים); אם חוזקותיה בתחום המיומנויות החברתיות - דאגו לוודא שהיא נחשפת למרחבי התפתחות ערכיים ומגדלים במקביל לדרישה לימודית. ככל שתהיה התאמה בין שני התחומים: העצמי מול המסגרת, כך יגדל הסיכוי לבחירה מוצלחת.

<<

טיפ אחרון לכם הורים יקרים - כל בת מגיעה מבית וממשפחה, והם עמוד השדרה המרכזי שלה ובעלי השפעה מכרעת בעיצוב זהותה. סמכו על עצמכם, תנו אמון בעצמכם, בבת ובקשר ביניכם שיהווה עוגן משמעותי לבירור זהותה ועניינה בעולם ובתיקונה. היא ראויה להערכתכם ולליווי במינון הנכון לה ולכם.

אינני משלה עצמי שזמן איכות הוא מצרך שבשגרה, אך גם הוא, כשמתרחש, הופך להיות חוויית הצלחה מגדלת של ההורים ושל הבנות.

בפשטות הדברים, על מנת שמהו טוב יקרה - צריך להשקיע בטוב. אשרי המאמין וזורע.

ברכת הצלחה בע"ה, כל אחת תגיע למקומה המתאים לה.

הגענו לפרק הזה בחייה של הבת - בחירת המקום שבו תגדל. בשלב בחירה משמעותי שכזה, שהוא בעצם צומת של בירור אישי, אני מציעה לגשת ממקום קשוב וחולם.

קשוב - לרצונות ולשאיפות, עד לירידה לרזולוציות של מיקום גיאוגרפי, מסלולי למידה, תלבושת אחידה וכו'.

וחולם - שהוא בבחינת הערוץ המעורר את הרצון.

כדי לחלום יש צורך להיות בקשב פנימי אמיתי, וכאן נכנסים ההורים והצוות החינוכי כגורם משמעותי.

במה דברים אמורים?

העולם מלא אתגרים ובו"ה אינו פוסק מלהתפתח. תפקיד המבוגרים אינו להעלים את האתגרים הללו ולהתעלם מהם, אלא ללמוד אותם ולתווך אותם לבנות. המתבגרות שלנו צריכות לחוות הצלחה ולשמוח בעצמן מתוכה. חוויות של הצלחה אמיתית מחייבות בירור הרצון, בירור השאלה איך לממשו ומתן כלים.

"המעשים המתחלקים בכלל לשלש מערכות, לשלמות וכן לחסרון. השכל, והמעשה, וההרגש. שבשלתן יתכן מעשים טובים ורעים. והנה שלמות החכמה יוכל להוסיף יותר מהרגלו וחיובו המצומצם, וכדחז"ל רגיל לקרות דך אחד יקרא שני דבין וכן המעשים".

(עין איה ברכות ב)

מדברי הרב קוק למדים אנו מהן שלוש המערכות המגדלות אדם לטוב, או חלילה למוטב: השכל, המעשה והרגש. שלוש בחינות אלו יכולות להוות עוגנים לבירור אמיתי.

<<

נתחיל בבירור ההתאמה למוסד החינוכי.

בבואנו לבחור מסגרת לימודים לבת חובה עלינו להקדיש זמן לשיח איתה. נכון, הזמן שלנו הופך יקר מיום ליום, אך אין מנוס מהליכה משותפת בשביל הבירור (תרתי משמע).

לפי הדרכת הרב נוכל להיעזר בשלושה ערוצים אלו: שכל, מעשה ורגש.

שכל - בירור הרצון שלה על סמך היכרותנו איתה וההיכרות שלה את עצמה, באמצעות שאילת שאלות מנחות על החלום, על האתגרים המסוימים שהוא מעלה למול תכונותיה ויכולותיה - היכרות עצמית.

מעשה - הגדרת התנאים שלהם היא זקוקה על מנת לממש רצון זה בפועל (גודל כיתה, פנימייה / בית, מגמות לימוד וכו').

ורגש - האם נתנו מספיק מקום לחוויית הצלחה ראויה, האם הלחץ החברתי משפיע על הבחירה וכו'.

את אותו תהליך של בירור יכולים גם ההורים לערוך מול עצמם.

שכל - יש לשקול איזו השקפת עולם של מוסד יכולה להתאים לבת **המסוימת הזו** שלנו, אילו אתגרים עלולים לעלות בפער שבינה לבין דרישות המוסד - אתגרים שעלולים להיווצר בין ה"תסריט" שכתבנו לה במוחנו מול התסריט שהיא מעוניינת לכתוב לעצמה. לכל מסגרת חינוכית מטרות מוצהרות - תבדקן, תתרשמו.

מעשה - זיהוי מרחבי התפתחות שונים שלהם זקוקה הבת על מנת להתפתח בשמחה (לימודיים / חברתיים / רגשיים).

כיצד נבחר את הישיבה התיכונית המתאימה ביותר לבן שלנו?

צביקה מור // מאמן אישי, מעביר הרצאות וסדנאות להורים בנושאי גיל ההתבגרות

שהלכו לישיבה פנימייתית רחוקה, קל יותר להורים לסייע ולתמוך כשעומד לצדם זוג הורים נוסף.

7. עולם הישיבות התיכוניות לא עמד מלכת מאז שאתם, האבות, הייתם חלק ממנו. חלו תמורות רבות במבנה היום, באופי הר"מים וכמובן בתוכניות הלימודים. כדי שתגיעו לבחירה טובה, הניחו כהנחת עבודה שאינכם מכירים את הישיבות של היום, וצאו להכיר אותן!

ועכשיו לשאלת המפתח: כיצד נבחר ישיבה תיכונית?

1. אינכם באים למכולת השכונתית ושואלים: "מדוע באנו לכאן?" אתם באים כי התערור צורך. חסר לכם משהו ואתם באים להשלימו. כך גם בבחירת מוסד לימודי. קודם נברר את הרצונות והצרכים, וכשאלו ברורים לנו ניגש ל"ספר הטלפונים" ונחפש ישיבה שעונה עליהם. הנה כמה שאלות הכוונה לביורור הצרכים והרצונות שלכם: מה אתם רוצים בשביל הבן שלנו? מה מתאים לבן שלנו? באיזו סביבה היינו רוצים לראות את הבן שלנו מתפתח בשנים הקרובות? מהן התכונות של הישיבה המתאימה ביותר לבנו?; ושל בנכם: על מה אני לא מוכן לוותר בישיבה שאלך אליה? מה אני לא מוכן שיהיה בה בשום אופן? מהי ישיבה טובה בשבילי? וכו'.

2. מתוך כל הדברים החשובים לכם, בחרו את חמשת הערכים החשובים ביותר שעליהם לא תוותרו וסדרו אותם על פי סדר עדיפויות ברור. הערך החשוב ביותר שלכם יקבל את המספר 5, הפחות חשוב 4 וכן הלאה.

3. לאחר שריכזתם את המידע בסעיפים הקודמים ואתם יודעים מה חשוב לכם בישיבה התיכונית, הגיע הזמן לפתוח את רשימת הישיבות ולהצליב בין הערכים החשובים לכם ובין הישיבות הרלוונטיות עבורכם. אתם נמצאים בסוגיה הזו כבר כמה שבועות ואולי אף חודשים, וסביר להניח שיש לכם כיוון מסוים, גם אם אינו מדויק והחלטי. כבר עכשיו אתם יכולים להצביע על כמה ישיבות שפחות או יותר מתאימות לכם. מה שנשאר הוא לבדוק אילו מהערכים שלכם קיימים בכל ישיבה ובאיזו מידה.

4. אספו מידע על הישיבות הנראות לכם, ובדקו האם הן מגשימות את הערכים שלכם ובאיזו מידה. מקורות לאיסוף מידע על הישיבה: אתר האינטרנט של הישיבה - בדקו מה הישיבה מדגישה ומה היא אולי מסתירה; אתר הלימודים של הציבור הדתי 'סטנדר'; שיחות עם תלמידי הישיבה בעבר ובהווה - אל תסתפקו בתלמיד אחד. שאלו כמה תלמידים וקבלו מבט רחב יותר על הערכים החשובים לכם. בדקו מיהם בוגרי הישיבה ולהיכן פנו לאחר הישיבה. כך תעמדו על אופי הישיבה ותדעו כיצד היא מכוונת את בוגריה; ביקור בישיבות באופן עצמאי ולא דווקא בימים פתוחים, שלא תמיד משקפים נאמנה את המציאות.

5. לאחר שאספתם את כל המידע החשוב לכם, בחרתם ישיבות מתאימות ונרשמתם באתר החמ"ד, עליכם להתכונן לראיונות האישיים שאליהם תוזמנו על ידי הישיבות. בעניין זה נעסוק בעז"ה במאמר הבא.

אנו נמצאים בעיצומו של תהליך ההרשמה לישיבות התיכוניות, והורים ובנים רבים חשים קושי רב בבחירת הישיבה המתאימה. מדובר בבחירה לארבע השנים הקרובות, וכל אחד מאיתנו היה רוצה לבחור פעם אחת בלבד ואת הטוב ביותר.

הנה כמה מהקשיים והלבטים המלווים את הבן וההורים בבחירה: ההיצע גדול מאוד, ואולי גם מבלבל; לא בטוח שהישיבה המועדפת על הבן היא המועדפת גם על חבריו הטובים; האם ללכת לכיוון של פנימייה שהבן לא חווה מעולם, או להישאר במוסד אקסטרני לטעינת מצברים בבית מדי ערב?; האם לנסות להתקבל לישיבה שמקבלת 1 מתוך 10, או למונע מראש אכזבה כמעט בטוחה וללכת על מקום עם סיכויים גבוהים יותר?; האם לבחור ישיבה לפי הפוטנציאל הלימודי של הבן או לפי מצבו בהווה?

לפני שנעסוק בבחירה עצמה, נדגיש תחילה כמה נקודות כלליות:

1. זו הפעם הראשונה שהבן שלכם שותף בכיר בבחירת מוסד הלימודים העתידי שלו. תנו לו את ההזדמנות לבטא את צרכיו ולהחליט היכן יהיה בארבע השנים הקרובות. זכרו! הוא הולך ללמוד שם, לא אתם.

2. למרות האמור לעיל, מקומכם כהורים אינו נפקד לחלוטין. אתם יכולים לכוון ולייעץ מתוך שיקול הדעת, ניסיון החיים והאינטואיציה שלכם. לכל הפחות עמדו על כך שהבחירה תהיה מושכלת ומוסברת. אל תתנו לבנכם להחליט על מקום מסוים רק משום שאומרים שזה מקום טוב.

3. יש לכם שבועיים פלוס עד לסיום הרישום באתר החמ"ד. זהו זמן מספיק לחשיבה והתארגנות. עם זאת, אל תחכו לרגע האחרון. נצלו את הימים הקרובים לגיבוש החלטה משותפת עם הבן.

4. במשך השנים התפתח מנעד רחב מאוד של מסגרות לימודיות לנערים דתיים לאומיים. בגדול, קיימים שלושה סוגים של ישיבות: ישיבות קטנות - שבהן לומדים רק לימודי קודש (עם אפשרות ללימודים לבגרות מינימלית בכיתה י"ב); ישיבות חצי קטנות - שבהן לומדים לימודי קודש עד שעות אחר הצהריים המאוחרות, ואחריהן לימודי תיכון, מינימליים בדרך כלל; והישיבות התיכוניות הקלאסיות, המוכרות לנו מימים ימימה. לפני הכול, בחרו לכם את המסגרת הכללית המתאימה לכם ביותר.

5. עליכם להיכנס לאתר מנהל החמ"ד ולרשום שלוש ישיבות אפשריות עבורכם. הקפידו שכולן תהיינה 'לכתחילה' עבורכם, כולל האפשרות השלישית. מנעו במידת האפשר מצב שבו בנכם מתחיל את ארבע שנות המסע שלו במקום שהוא 'בדיעבד'. דרך אחת היא להעצים את נקודות החוזק של הישיבה שנמצאת אצלכם בעדיפות שלישית.

6. בשנה הבאה הבן נכנס למערכת חדשה לחלוטין. מה יכול להיות חדש? המורים, ההנהלה, הכיתה, התלמידים, המחנך, הכללים, נסיעות באוטובוסים ועוד. כשכמעט הכול לא מוכר, מומלץ ביותר למצוא לפחות חבר אחד שילך עם הילד לישיבה ויהיה עבורו עוגן של יציבות נוסף על כך, כשמדובר על שני חברים מאותו היישוב

מבחני הקבלה של העצמי

אבינועם הרש // עורך "חמ"ד ברשת" ומורה בבית ספר דוגמא עוזיאל

שלב המיונים הגיע.

בימים אלה מנסים אלפי תלמידים ותלמידות להשתבץ במוסדות, בישיבות ובאולפנות שסימנו מראש כמועדפים עליהם:

הם יגיעו לראיונות האישיים מלווים בבקבוק מים, ידקלמו את התשובות 'הנכונות' שהתאמנו עליהן בכיתות כחלק מההכנות שעברו, ובסופו של דבר יתפללו שההופעה שלהם עשתה רושם מספיק טוב כדי שיקבלו אותם למוסד המיוחל.

בינתיים, ההורים שלהם ינסו לשדר עסקים כרגיל, אבל במקביל ינסו לדחוף ולברר, לשאול ולתחקר מה נסגר עם תשובות הקבלה (העירייה שולחת את התשובות לכולם בדיוק באותו זמן), ואם במקרה הם גילו מכר שהוא איש צוות או חבר הנהלה במוסד המיועד - מיד ינסו לדלות מידע מודיעיני חשוב - הכול כדי לפזר קצת את ערפל הקרב המפחיד הזה...

<<

אבל מה בעצם בא להגיד תהליך הקבלה לישיבות, לאולפנות ולשאר המוסדות?

איזה מסר הוא בא להעביר? איך חווים אותו התלמידים והתלמידות?

כולנו פוחדים מבחינות קבלה. כן, גם אנחנו המבוגרים. בדיוק לשם כך נפתחו חברות מקצועיות שנועדו להכין אותנו מראש לראיונות למיניהם: ריאיון קבלה לעבודה, ריאיון קבלה לזוגות שרוצים להצטרף ליישוב, ריאיון קבלה לאוניברסיטה ולמכללה, גיבוש לצבא, ואפילו פגישות של רווק ורווקה שבוחנים את ההתאמה ביניהם. החיים שלנו מלאים בצומתי קבלה מכריעים, ונראה שבחינות הקבלה לישיבות ולאולפנות הן בעצם הצומת המשמעותי הראשון שהתלמידים נדרשים להתמודד עימו. בדיוק בגלל זה יהיה יותר מחבל לפספס את ההזדמנות החשובה, או גרוע יותר, לשדר להם מסרים שגויים שיעצבו ויקנו להם תפיסת עולם שלילית כלפי הצמתים הבאים בחייהם.

<<

היו לי כבר תלמידים עגולים שנאלצו למתוח את גופם כדי שייכנס לכל מיני מוסדות מרובעים; היו לי גם תלמידים משולשים שנאלצו לפרק ולהרכיב מחדש את אישיותם כדי שיוכלו להיכנס לכל מיני מוסדות מעוינים...

המכנה המשותף לכלל התלמידים היה אחד: הבנה ותרגול איך להיכנס לדמות התלמיד שאותו מחפש המוסד שרצו להתקבל אליו.

בדיוק לשם כך הכנו בכיתה מודלים של שאלות שהתבססו על מודיעין איכותני מאת אנשי צוות שעובדים במוסד המיוחל, אשר שיתפו וסיפרו מה הם מחפשים ואילו טיפוסים מתקבלים: "אם שואלים אותך מה אתה עושה כשאתה מגיע הביתה, אל תגיד להם שאתה ישר הולך לראות טלוויזיה כמובן". ואיך זיל גמור.

בתור מחנך שהיה שם, עבד עם התלמידים והחזיק את היד להורים, הרשו לי להציע לכם גישה אחרת לכל העניין:

זמן הקבלה למוסדות הוא זמן יקר וחשוב ביותר שבו המסר שצריך להיות מופנה כלפי התלמידים הוא אחד: **תהיו גאים במי שאתם ובמה שאתם! שום מכתב קבלה או דחייה משיבה, אולפנה או כל מוסד אחר לא יוכל לפגוע בדימוי העצמי שלכם!**

זה בדיוק הזמן להטמיע בילדים שלכם כלים לחיים, כלים שיעזרו להם לפסל את הדימוי העצמי שלהם נוכח אתגרים מאוחרים יותר שיזמנו להם החיים. מכתב דחייה אינו אומר שהילדים שלכם אינם טובים, אלא שככל הנראה אותו מוסד אינו מתאים להם, בדומה למשקפיים - שצריכים להיות מותאמים דווקא לעיניו של מי שמרכיב אותם.

הכרתי תלמידים שפרחו במוסדות שנחשבים 'נחותים' יותר, לעומת תלמידים שהתעקשו על מוסדות עילית לבעלי דם כחול והלכו לאיבוד... כך או אחרת, מצד תפיסת החוויה האישית שלהם התלמידים צריכים להרגיש כי הם, בדיוק כמו שהם, הכי מיוחדים ונפלאים בעולם, וכל מי שיקבל אותם יזכה בהם ומי שידחה אותם - יפסיד. האישיות והדימוי העצמי שלהם חייבים להישאר מעל זה.

טיפוס פליונים

- יש לכם השפעה ניכרת על האופן שבו יחווה הילד שלכם את תהליך הקבלה: אם תהיו לחוצים - הלחץ יעבור אליו; אם תשדרו לו ביטחון במי שהוא בלי קשר לתוצאות - גם הוא יהיה רגוע.
- כדאי מאוד שבחירת המוסד תהיה בשיתוף פעולה בין ביניכם לבין ילדכם: מצד אחד הוא זה שאמור ללמוד שם והוא יודע בדיוק היכן ירגיש בנוח מבחינה חברתית, ומצד שני - לכם יש יותר ניסיון וחוכמת חיים. אומנות הגישור תוביל לבחירה מיטבית.
- אל תקשיבו למה שאומר רס"ר שמועתי על המוסדות. לכו להתרשם בעצמכם. רוצים לראות איך נראה האקלים החברתי של המוסד? היש ארו שם בהפסקה, צפו במשחק כדורסל. התהלכו במסדרונות ונסו לקלוט את האווירה בעצמכם.
- לעולם אל תזלזלו בבחירת המוסד שבעדיפות האחרונה: מוסדות יוקרתיים נהנים מביקוש גבוה, ולכן תמיד כדאי להבטיח שגם במקרה של דחייה ילדכם ילמד במוסד שאתם סומכים על הצוות החינוכי שלו.
- רגע לפני פתיחת מכתב הקבלה / דחייה, זה הזמן לתפוס את ילדכם לשיחה ולהגיד לו עד כמה אתם מעריכים ואוהבים אותו, בלי קשר לתוצאות, ושככל אופן אתם כמובן עומדים מאחוריו.

האישיות שלך היא הרבה יותר גדולה מציונים, מספרים ומכתבי קבלה

חנה אחימאיר // כיתה י', אולפנת הרב בהר"ן

אם התקבלת לאן שרצית - סחתיין עליך!

אבל אם לא?

אם לא, תדע שזה בסדר. ותדעי שגם אם לפה את פחות מתאימה זה לא אומר שאת לא טובה, או שלך אין לב טהור או שאת לא מספיק... מחצי שעה או פחות של שאלות באמת שאי אפשר לדעת כלום, בעיקר אם הלחץ נוכח והאצבע רועדת, ובכלל, מה זה השאלות האלה? למה באתי לכאן?

אז...

תנסו להיות כמה שיותר רגועים, תסבירו לעצמכם לפני שהגעתם למה אתם רוצים להתקבל דווקא למקום הזה ולא למקום אחר. תחייכו, תנשמו, תסתכלו ישר בעיניים, ותדעו שזה לגמרי נורמלי ואפילו מעולה לא להצליח תמיד. אם לא פה - יהיה מקום אחר שתמצאי בו את עצמך, ויהיה מקום חדש שתרכוש בו חברים לחיים, ותזכרו, שאיפה שאתם עומדים ולאן שאתם הולכים - הכול מאת השם, רק צריך להאמין שהכול לטובה והתהליך הוא הדרך היפה ביותר אל הלב, והכי חשוב - להיות אתם עצמכם.

אז מחצית א' התעופפה לה ברוח, התעודות המבשרות את בוא האביב כבר נכתבו, ולחלקנו נשאר פשוט להתקדם ולעלות מעלה מעלה בתחום הלימודים.

הבנים לישיבות קטנות, הבנות לאולפנות גדולות והשאר - היסטוריה לבאות.

כמדי שנה בשנה מתקבצות להן חברות חברות מכל בית ספר, והולכות לתור אחר מקומות שאולי יעצבו את דמותן ואישיותן.

גם אם מדובר בישיבה נחשבת כביכול וגם אם מדובר באולפנה קטנה ומשפחתית אך איכותית - זאת לא הכמות, אתם זוכרים, צריך, מה לעשות, להתראיין. אצל הרב של האולפנה או אצל הרב של הישיבה, או אצל המנהל והיועצת, או פשוט אצל כולם.

גם התעודה צריכה להיות טובה, מלאת הערות מלבבות, ורצוי שהמורה רק תגיד כמה שאת נפלאה ועוזרת לזולת, ושהרב יגיד שאתה מתנדב לכל דבר ולא רואה אור יום מרוב לימוד תורה.

מטרות החינוך הממלכתי דתי:

בין אדם לעצמו:

חינוך למידות טובות ושייפה לצמיחה מתמדת ולמצוינות בכל תחומי החיים.

בין אדם לאלוהים:

חינוך לאמונה בקב"ה, לאהבת ה', ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות.

בין אדם לזולתו:

חינוך להכרת מעלת האדם, הנברא בצלם אלוהים, ולדבקות בכלל הגדול של "ואהבת לרעך כמוך" ובמצוות הנובעות ממנו.

בין אדם לעמו:

חינוך לאהבת כלל ישראל, מתוך אחריות אישית ומעורבות חברתית.

בין אדם לארצו ולמדינתו:

חינוך לאהבת הארץ, להכרה בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל, לאחריות לעתיד המדינה ולנכונות לפעול למענה.

מנהל החינוך הדתי על ראשיו, מחנכיו, מנהליו, מפקחיו וחבריו מועצת החמ"ד, מחויבים לחינוך ילדי ישראל ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות באהבה.

אנו פועלים כדי להתקרב ולקרב אל אבינו שבשמים - מתוך אמונה עמוקה והשקפת עולם מגובשת ושקולה, מתוך מחויבות לחינוך כשליחות לכלל ישראל, מתוך שאיפה לשותפות ביצירת חברת מופת ומתוך מחויבות לתורה ולהלכה.

בתי החינוך של החמ"ד הם כמשפחה עבור כל הבאים בשעריהם: תלמידים, הורים, מורים ומנהלים - בית חינוך כמשפחה.

בתי החינוך של החמ"ד הם בתים של תורה, של יראת שמים ואהבת ה' ושל מידות טובות ודרך ארץ.

בתי החינוך של החמ"ד מעודדים טיפוח זהות אישית ציונית-דתית וחברתית-אזרחית.

בתי חינוך של החמ"ד מלמדים באהבה ומחזקים את רוח האדם.

בתי החינוך של החמ"ד מקדמים למידה משמעותית, חדות הדעת ומצוינות.